Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης: Ασφαλιστικός Πυλώνας ή Χρηματιστηριακά υποπροϊόντα;

Του Νίκου Καραθανασόπουλου
Μέλους της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ και βουλευτή του ΚΚΕ

Τόσο τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) όσο και οι ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες δεν μπορούν να αποτελούν στοιχεία του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ), ο δεύτερος και ο τρίτος πυλώνας αντίστοιχα, όπως τα χαρακτηρίζουν.

Γιατί αυτά δεν λειτουργούν συμπληρωματικά του αναδιανεμητικού χαρακτήρα του ΣΚΑ, αλλά ανταγωνιστικά. Η ανάπτυξή τους είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη συστηματική υπονόμευση και απαξίωση του ΣΚΑ.

Τα Ταμεία Κοινωνικής Ασφάλισης, από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής τους, υπονομεύτηκαν από όλες τις μέχρι σήμερα κυβερνήσεις. Τα αποθεματικά τους συνειδητά λεπλατήθηκαν από τις για δεκαετίες άτοκες καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος (δεκαετίες υψηλού πληθωρισμού), από τη φούσκα του Χρηματιστηρίου Αθηνών (1999), από το σκάνδαλο των δομημένων ομολόγων (2007) και από το PSI, το κούρεμα των ελληνικών κρατικών ομολόγων το 2012.

Η κλοπή των αποθεματικών σε συνδυασμό με το χτύπημα της σταθερής ημερήσιας απασχόλησης οδήγησε σε αλλεπάλληλα νομοθετήματα σε βάρος του ΣΚΑ, αύξηση των ηλικιακών ορίων για τη σύνταξη, μειώσεις στις συντάξεις και στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Οι όλο και μικρότερες συντάξιμες αποδοχές διαμορφώνουν το έδαφος για ένα ακόμα μεγαλύτερο μερίδιο για τα ΤΕΑ ή τις ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Τα ΤΕΑ λειτουργούν στη βάση του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, δηλαδή οι εισφορές κάθε εργαζόμενου συγκεντρώνονται σε έναν ατομικό λογαριασμό και επενδύονται στις χρηματαγορές.

Με την ένταξή του σε αυτά χάνεται οποιαδήποτε έννοια κοινωνικής προστασίας. Η σύνταξη από κοινωνικό δικαίωμα μετατρέπεται σε ατομική υπόθεση κάθε εργαζόμενου. Οι δε εισφορές τους τζογάρονται σε διάφορα επενδυτικά προϊόντα, ακόμα και πολύ υψηλού ρίσκου.

Τα χρηματιστήρια, όμως, δεν δίνουν συντάξεις, όπως έγραψαν οι Financial Times μετά τη χρεοκοπία της Enron, η οποία όχι μόνο έστειλε στην ανεργία δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενούς της, αλλά έχασαν και το σύνολο των συνταξιοδοτικών τους λογαριασμών, οι οποίοι είχαν επενδυθεί στις μετοχές της επιχείρησης.

Τα ίδια αποτελέσματα είχαμε και με τη χρεοκοπία - σκάνδαλο του ομίλου Maxwell, με το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης Alecta της Σουηδίας ή με τη χρεοκοπία της Ασπίς Πρόνοια.

Γι' αυτό, ενώ έχουν καθορισμένες εισφορές, πουθενά στον κόσμο δεν έχουν εγγυημένες αποδόσεις, γιατί τα χρηματιστήρια δεν διασφαλίζουν τις αποδόσεις.

Ο νέος νόμος για τα ΤΕΑ έρχεται σε μια περίοδο στην οποία η ΕΕ θέτει ως απόλυτη προτεραιότητα τα ζητήματα της «στρατηγικής αυτονομίας» σε συνθήκες σφοδρότατης όξυνσης των ανταγωνισμών και πολεμικής προετοιμασίας. Στο πλαίσιο αυτό εξειδικεύει τη στρατηγική της, ιδιαίτερα με τη «Λευκή Βίβλο για την Ευρωπαϊκή Άμυνα και Ετοιμότητα 2030» (Μάρτης 2025), με απαιτούμενο κονδύλι σχεδόν τα 5 τρισ. ευρώ. Τα απαραίτητα αυτά κονδύλια, σε συνθήκες αύξησης των κρατικών χρεών, επιδιώκεται να αντληθούν από τα αποθεματικά και

τις αποταμιεύσεις, όπως αναφέρεται στο κείμενο της ΕΕ «Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων: Μια στρατηγική για την ενίσχυση του πλούτου των πολιτών και της οικονομικής ανταγωνιστικότητας στην ΕΕ» (Μάρτης 2025). Στο στόχαστρο μπαίνουν οι αποταμιεύσεις των λαϊκών στρωμάτων και οι ασφαλιστικές εισφορές στα κεφαλαιοποιητικά σχήματα για να γεμίσει η δεξαμενή για τα εξοπλιστικά προγράμματα, για τη μετατροπή σε οικονομία πολέμου και τις απαραίτητες ιδιωτικές επενδύσεις.

Απέναντι σε αυτόν τον «Αρμαγεδώνα», το ΚΚΕ πρωτοστατεί στην οργάνωση της πάλης για τη συνολικότερη αμφισβήτηση της κυρίαρχης πολιτικής, για να έρθουν στο προσκήνιο οι λαϊκές ανάγκες και η ικανοποίησή τους, επιλογή η οποία βρίσκονται σε σύγκρουση με το σύστημα του κέρδους, της βαρβαρότητας, η οποία γεννά φτώχεια, κρίσεις και πολέμους. Σε αυτό το πλαίσιο προτάσσει ως στόχο για το θέμα της Κοινωνικής Ασφάλισης την κατάργηση του δεύτερου και τρίτου πυλώνα, με τη χρηματοδότησή της να βαραίνει το αστικό κράτος και την εργοδοσία, γιατί για να κερδίσουν οι πολλοί πρέπει να χάσουν οι λίγοι.

> “
>
> Οι όλο και μικρότερες συντάξιμες αποδοχές διαμορφώνουν το έδαφος για ένα ακόμα μεγαλύτερο μερίδιο για τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης ή τις ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.